

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад „Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка”

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом ректора
01.06.2020 № 66-ОД

ПОЛОЖЕННЯ
про підготовку здобувачів вищої освіти
ступеня доктора філософії та доктора наук
у ДЗ „Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка”

ПОГОДЖЕНО
Протокол засідання
вченої ради
29.05.2020 № 10

Старобільськ – 2020

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПІДГОТОВКУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ТА ДОКТОРА НАУК
У ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №261 від 23 березня 2016 р. із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ №283 від 03.04.2019 р., Постанови КМУ «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» №579 від 12.08.2015 р., Правил прийому до аспірантури та докторантури ДЗ «Луганський національний Університет імені Тараса Шевченка» (далі Університет), а також інших чинних нормативно-правових актів і визначає механізм підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) та четвертому (науковому) рівнях вищої освіти з метою здобуття ступеня доктора філософії та доктора наук відповідно в Університеті.

Доктор філософії – це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра (спеціаліста). Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

Доктор наук – це другий науковий ступінь, що здобувається особою на науковому рівні вищої освіти на основі ступеня доктора філософії і передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані в наукових виданнях.

1.2. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня **доктора філософії** здійснюється:

- в аспірантурі Університету заочною (денною, вечірньою) або заочною формами навчання;
- поза аспірантурою (для осіб, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність в Університеті).

Підготовка здобувачів ступеня **доктора наук** здійснюється:

- у докторантурі Університету заочною (денною) формою навчання;

- шляхом самостійної підготовки здобувачами наукових досягнень до захисту.

1.3. Підготовка осіб в аспірантурі та докторантурі здійснюється:

- за рахунок видатків державного бюджету;
- за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту);

Підготовка іноземних громадян та осіб без громадянства здійснюється на підставі:

- міжнародних договорів України та/або між народних програм обміну чи мобільності;

- на підставі договорів, укладених між Університетом та закладом освіти (науковими установами) інших країн;

- за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб (на умовах контракту).

1.4. Університет провадить освітню діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти відповідно до отриманої ліцензії.

Докторантура з відповідної спеціальності відкривається за рішенням вченої ради Університету, що затверджується наказом ректора Університету, за умови наявності трьох штатних працівників – докторів наук, які мають наукову кваліфікацію, що відповідає цій спеціальності, та ліцензії на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з відповідної спеціальності.

Кваліфікація особи, що відповідає спеціальності, з якої відкрито докторантуру, визначається за такими критеріями:

- наявність документа про присудження ступеня доктора наук з відповідної галузі знань (науки) та/або спеціальності або присвоєння вченого звання професора за відповідною кафедрою (спеціальністю);

- наявність за останні п'ять років не менше п'яти наукових публікацій, до яких належать:

- не менше однієї статті в періодичному виданні, включеному до наукометричних баз даних Scopus або Web of Science Core Collection;

- статті в наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України;

- монографії або їхні розділи;

- не більше двох патентів на винахід;

- участь у:

- підготовці наукових кадрів, що підтверджується видачею здобувачеві документа про присудження відповідного наукового ступеня;

- міжнародних наукових проектах або залучення до міжнародної експертизи;

- атестації наукових кадрів як офіційного опонента / члена спеціалізованої вченої ради або члена експертної ради з питань проведення експертизи дисертацій.

1.5. Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності аспірантури й докторантури здійснюють вчена рада Університету, вчені ради навчально-наукових інститутів/факультетів, відділ аспірантури.

1.6. Для врегулювання відносин між аспірантами/докторантами та Університетом укладається договір. Особи, зараховані на навчання до аспірантури/докторантури Університету за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб, укладають договір до початку навчання.

1.7. Вступ до аспірантури та докторантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №261 від 23 березня 2016 р. (зі змінами), Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти, затверджених МОН, та правил прийому Університету.

Правила прийому до аспірантури та докторантури затверджує вчена рада Університету на основі Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти та в установлені строки оприлюднює їх на офіційному веб-сайті Університету.

1.8. Правила прийому діють протягом відповідного календарного року й визначають, зокрема:

- порядок, перелік і строки подання документів для вступу до аспірантури та докторантури Університету;
- зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників до аспірантури та докторантури за кожною спеціальністю або відповідною галуззю знань.

1.9. Нормативний строк підготовки **доктора філософії** в аспірантурі незалежно від форми навчання становить **чотири роки**, а підготовки **доктора наук** у докторантурі – **два роки**.

1.10. Підготовка в аспірантурі чи докторантурі передбачає виконання особою відповідної освітньо-наукової або наукової програми університету за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємним складником освітньо-наукової програми аспірантури та наукової програми докторантури є підготовка й публікація наукових статей.

1.11. Аспіранти/докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, у якому має бути визначено зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також заплановано термін захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі/докторантурі.

Індивідуальний план наукової роботи, погоджений з науковим керівником/консультантом і затверджений протягом двох місяців з дня зарахування особи до Університету вченою радою навчально-наукового інституту/факультету, аспірант/докторант подає до відділу аспірантури.

Індивідуальний план наукової роботи заповнюють у трьох примірниках:

1-ий примірник зберігається в аспіранта/докторанта;

2-ий примірник – на кафедрі;

3-ій примірник – у відділі аспірантури.

Усі примірники мають бути заповнені однаково.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня й використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі чи докторантурі за державним замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури чи докторантури за державним замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

1.12. Підготовка в аспірантурі й докторантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Здобувачі мають право на вибір спеціалізованої вченої ради.

II. ПОРЯДОК ТА УМОВИ ВСТУПУ ДО АСПІРАНТУРИ

2.1. До аспірантури на конкурсній основі приймають осіб, які мають освітній ступінь магістра (спеціаліста). До вступних випробувань допускають осіб, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з Правилами прийому до аспірантури Університету. Приймальна комісія може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури виключно у зв'язку з неподанням в установлений строк документів, визначених Правилами прийому.

Перелік документів, необхідних для вступу до аспірантури:

- заява;
- копія диплома магістра (спеціаліста) з додатками; (для осіб, які здобули відповідну освіту за кордоном – копія нострифікованого диплома з додатками);
- особовий листок з обліку кадрів, засвідчений печаткою тієї установи, у якій вступник до аспірантури навчається або працює;
- 2 фотокартки 3×4;
- список опублікованих наукових праць і винаходів (за наявності); претенденти, які не мають опублікованих наукових праць і винаходів, подають реферати з обраної ними наукової спеціальності;
- міжнародний сертифікат з іноземної мови не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня (за наявності);
- медична довідка про стан здоров'я за формою № 086/у;
- витяг з протоколу засідання кафедри про рекомендацію до аспірантури (для викладачів і співробітників Університету);
- витяг з протоколу засідання ради навчально-наукового інституту/ факультету про рекомендацію щодо вступу до аспірантури (тільки для випускників поточного року);
- направлення від організації державної форми власності, для якої за державним замовленням буде здійснюватися підготовка аспіранта;

- копія довідки про присвоєння ідентифікаційного номера;
- копія паспорта (1, 2, 11 сторінки);
- копія довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи;
- військовий квиток або посвідчення про приписку.

2.2. У Правилах прийому до аспірантури Університету може бути визначено додатковий перелік документів, обов'язкових для допуску до вступних випробувань. Особу, яка подає для вступу до аспірантури диплом, виданий іноземним закладом вищої освіти, допускають до вступних випробувань нарівні з іншими особами. Зарахування такого вступника здійснюють у разі успішного складення ним вступних випробувань та прийняття вченою радою Університету рішення про визнання його диплома.

2.3. Вступники до аспірантури складають вступні іспити зі **спеціальності, філософії, іноземної мови** (на вибір: англійської, німецької, французької та ін.):

- зі спеціальності у вигляді усного іспиту (в обсязі стандарту вищої освіти магістра з відповідної спеціальності);

- з іноземної мови у вигляді усного іспиту. Вступника, який підтвердив рівень знання англійської мови дійсним сертифікатом тестів TOEFL або International English Language Testing System чи сертифікатом Cambridge English Language Assessment (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня), німецької мови – дійсним сертифікатом TestDaF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня), французької мови – дійсним сертифікатом тесту DELF або DALF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня), звільняють від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом;

- з філософії у формі тестування (в обсязі навчальних програм для закладів вищої освіти IV рівня акредитації).

Вага бала з кожного вступного випробування під час підрахування результатів конкурсу визначається у Правилах прийому до Університету. Відповідно до Правил прийому до Університету особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їхньому дипломі магістра (спеціаліста), можуть бути призначені додаткові вступні випробування.

2.4. Вступні випробування до аспірантури проводять предметні комісії у складі трьох – п'ятьох осіб, яких призначає своїм наказом ректор.

До складу предметних комісій мають входити доктори філософії та доктори наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю й відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми.

До складу предметних комісій можуть бути введені також представники інших закладів вищої освіти (наукових установ), з якими укладено договори

про ведення спільної наукової діяльності та/або про спільне керівництво дослідженнями аспірантів та/або про спільне виконання освітньо-наукової програми або з якими здійснюється підготовка докторів філософії за спільною освітньо-науковою програмою, узгодженою між закладом вищої освіти і науковою установою.

До складу предметної комісії з іноземної мови за рішенням вченої ради Університету можуть бути введені особи, які не мають наукового ступеня та вченого звання, але вільно володіють відповідною іноземною мовою й можуть кваліфіковано оцінити рівень знання відповідної мови вступником.

2.5. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною правилами прийому до Університету.

Рішення приймальної комісії про зарахування до аспірантури затверджується наказом ректора Університету, який оприлюднюють в установленому порядку.

2.6. Аспірантові одночасно з його зарахуванням відповідним наказом ректора Університету призначають наукового керівника з числа наукових або науково-педагогічних працівників з науковим ступенем.

Науковий керівник здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту й методології наукових досліджень здобувача, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану здобувача й відповідає перед вченою радою Університету за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, включно з тими, що здобувають науковий ступінь доктора наук.

Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії, може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного здобувача ступеня доктора філософії науковому керівникові планують щороку 50 академічних годин навчального навантаження, а для керівництва одного аспіранта-іноземця – 75 годин. Рішенням вченої ради здобувачеві може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

2.7. Рішення про зміну наукового керівника приймає кафедра на підставі письмової заяви здобувача чи наукового керівника з обґрунтуванням причин і оформлюється наказом ректора.

ІІІ. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ В АСПІРАНТУРІ

3.1. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за **освітньо-науковою програмою та навчальним**

планом для кожної спеціальності, затвердженими вченою радою Університету.

Протягом строку навчання в аспірантурі здобувач вищої освіти зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, і захистити дисертацію.

3.2. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури складаються з освітнього та наукового складників.

Навчальний план аспірантури містить інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (30 – 60 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їхній обсяг, графік навчального процесу, форми поточного й підсумкового контролю.

Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури є основою для формування аспірантом **індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи**, які погоджують з науковим керівником, **затверджують вченою радою навчально-наукового інституту/факультету** протягом двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури й подають до відділу аспірантури.

Індивідуальний навчальний план аспіранта має містити перелік дисциплін, серед яких обсяг дисциплін за вибором аспіранта становить не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС. При цьому здобувачі мають право обирати навчальні дисципліни, які запропоновані для інших рівнів вищої освіти та пов'язані з тематикою дисертації, за погодженням з науковим керівником і директором навчально-наукового інституту/деканом факультету.

Відділ аспірантури після зарахування першокурсників до аспірантури доводить до їхнього відома **перелік дисциплін за вільним вибором**. Протягом першого – другого тижнів навчання аспіранти подають до відділу аспірантури заяву з переліком обраних ними дисциплін. Відділ аспірантури формує групи, складає потижневий графік дисциплін, розклад занять (лекції та практичні заняття). Викладач кожної дисципліни оприлюднює на Освітньому порталі Університету навчальний матеріал для самостійного вивчення аспірантами з кожної дисципліни.

Засвоєння здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін може відбуватися на базі Університету, а також у межах реалізації права на академічну мобільність – на базі інших закладів вищої освіти (наукових установ).

Усі здобувачі ступеня доктора філософії незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні заняття та проходити всі форми поточного

й підсумкового контролю, передбачені їхнім індивідуальним навчальним планом та освітньо-науковою програмою аспірантури Університету.

3.3. **Освітньо-наукова програма аспірантури** Університету має містити не менше **чотирьох складників**, що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

- здобуття глибинних знань **із спеціальності** (групи спеціальностей), за якою (якими) аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

- оволодіння **загальнонауковими** (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

- набуття **універсальних навичок** дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

- здобуття **мовних компетентностей**, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній і письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти.

Здобувач вищої освіти, який підтвердив рівень знання іноземної мови дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment (англійська мова); сертифікатом тесту TestDaF (німецька мова), сертифікатом тесту DELF або DALF (французька мова) на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

- на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури, як таких, що виконані в повному обсязі;

- на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

3.4. Вчена рада Університету має право прийняти рішення про визнання набутих здобувачем вищої освіти в інших закладах вищої освіти (наукових установах) компетентностей з однієї чи кількох навчальних дисциплін

(зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури.

3.5. Науковий складник освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

3.6. Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється за двома формами:

- проміжна атестація;
- підсумкова атестація.

Метою проміжної атестації є контроль за виконанням аспірантами індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи за всіма складниками, передбаченими освітньо-науковою програмою та навчальним планом.

Аспіранти наприкінці кожного семестру звітують про виконання індивідуального навчального плану (I рік навчання) та індивідуального плану наукової роботи (I – IV роки навчання) на засіданні кафедри та/або вченої ради навчально-наукового інституту/факультету.

Результати вносять до протоколу засідання кафедри та/або вченої ради навчально-наукового інституту/факультету, до індивідуального навчального плану й індивідуального плану наукової роботи аспіранта.

Підсумкову атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснює постійно діюча або разова спеціалізована вчена рада на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Стан готовності дисертації здобувача вищої освіти до захисту визначає науковий керівник (або приймають консенсусним рішенням двох керівників).

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.

Якщо в Університеті не функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності, вчена рада Університету може утворити разову спеціалізовану вчену раду з відповідної спеціальності та подати до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти документи для її акредитації або звернутися з клопотанням про прийняття дисертації до захисту до іншого закладу вищої освіти (наукової установи), де функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності.

3.7. **Підставами для відрахування здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії** є: завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою; власне бажання; переведення до іншого закладу освіти; невиконання індивідуального навчального плану та/або

індивідуального плану наукової роботи без поважних причин; порушення умов договору (контракту), укладеного між Університетом та здобувачем, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання; інші випадки, передбачені законодавством.

У випадку не поновлення здобувача після закінчення строку академічної відпустки, особа відраховується з дати закінчення відпустки.

Здобувача, як

3.8. Підготовку аспірантів за державним замовленням здійснюють виключно в аспірантурі заочною (денною, вечірньою) формою навчання.

3.9. Кількість аспірантів, підготовку яких здійснюють поза державним замовленням, та вартість такої підготовки визначає вчена рада Університету з урахуванням ліцензійного обсягу, зазначеного в ліцензії Університету, за якою він провадить освітню діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, та можливостей забезпечення кваліфікованого наукового керівництва й задоволення освітніх потреб здобувачів вищої освіти за відповідною спеціальністю.

IV. ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ПОЗА АСПІРАНТУРОЮ

4.1. Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в Університеті без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці.

Таких осіб прикріплюють строком до п'яти років до Університету, що має ліцензію на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за відповідною спеціальністю.

Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає повне та успішне виконання відповідної освітньо-наукової програми й навчального плану аспірантури згідно із затвердженими в установленому порядку індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи прикріпленої особи та публічний захист дисертації у спеціалізованій вченій раді.

4.2. Для прикріплення здобувач вищої освіти подає до відділу аспірантури такі документи:

- заяву на ім'я ректора;
- список опублікованих наукових праць;
- копію диплома про вищу освіту магістра (спеціаліста);
- копію додатка до диплома;
- копію паспорта;
- копію довідки про присвоєння ідентифікаційного номера;

- письмову характеристику наукової діяльності здобувача, складену доктором чи кандидатом наук, який є штатним науково-педагогічним працівником Університету зі згодою бути науковим керівником здобувача;

- витяг з рішення кафедри.

4.3. Прикріплення до Університету відбувається один раз на рік. Подання документів – під час вступної кампанії до аспірантури Університету. Наказ про прикріплення оформлюють не пізніше 30 вересня.

4.4. Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти осіб, прикріплених до Університету для реалізації їхнього права на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, а також їх наукове керівництво здійснюється за кошти Університету.

Особи, прикріплені до університету з метою здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, мають усі права й обов'язки, визначені в пунктах 7.1 – 7.4 цього Положення.

4.6. У разі звільнення з роботи особа втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в Університеті та має право:

- продовжити свою підготовку для здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою в закладі вищої освіти/науковій установі, до якого особа зарахована на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника (за умови прийняття відповідного рішення таким закладом вищої освіти/науковою установою);

- вступити до аспірантури Університету для здобуття відповідного ступеня за очною (денною, вечірньою) або заочною (дистанційною) формою навчання із зарахуванням їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою.

V. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК У ДОКТОРАНТУРІ

5.1. З метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки публікацій до захисту для здобуття ступеня доктора наук особа має право вступити до докторантури Університету.

Протягом строку перебування в докторантурі докторант має подати до постійно діючої спеціалізованої вченої ради результати своїх наукових досягнень у вигляді дисертації чи опублікованої монографії або наукової доповіді за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджує МОН.

Здобувач ступеня доктора наук у дисертації (монографії, науковій доповіді за сукупністю статей) має представити узагальнення проведених самостійно оригінальних досліджень з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення.

Перебування в докторантурі не є обов'язковою умовою для подання наукових досягнень до спеціалізованої вченої ради та подальшого їх публічного захисту для здобуття ступеня доктора наук.

5.2. Прийом до **докторантури або надання творчої відпустки** здійснюється з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною спеціальністю відповідно до встановлених вимог.

До докторантури приймають осіб, які мають ступінь доктора філософії, наукові здобутки та опубліковані праці з обраної спеціальності (зокрема публікації в міжнародних реферованих журналах, індексованих у наукометричних базах, згідно з вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені) і які мають наукові результати, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, монографії чи наукової доповіді за сукупністю статей.

5.3. Для вступу до докторантури вступник не менше ніж за два місяці до вступу подає кафедрі розгорнуту пропозицію, у якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту. Протягом місяця з дня надходження документів від усіх вступників відповідний навчально-науковий інститут/факультет заслуховує їхні наукові доповіді, шляхом голосування визначає можливість зарахування кожного вступника до докторантури та подає висновки на розгляд вченої ради Університету.

Для вступу до докторантури необхідно подати в строк, визначений у Правилах прийому до докторантури, такі документи:

- заяву на ім'я ректора Університету;
- особовий листок з обліку кадрів, засвідчений печаткою тієї установи, у якій працює вступник до докторантури;
- список опублікованих наукових праць і винаходів (за встановленим зразком з визначенням фахових видань за спеціальністю передбачуваної дисертації);
- медичну довідку про стан здоров'я за формою № 086/у;
- копію диплома доктора філософії (кандидата наук);
- копію атестата про присвоєння вченого звання доцента (професора, старшого дослідника, старшого наукового співробітника) (за наявності);
- розгорнутий план дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук;
- письмову характеристику наукової діяльності вступника, складену доктором наук, який є штатним науково-педагогічним працівником університету, зі згодою бути науковим консультантом у разі зарахування вступника до докторантури;
- копію довідки про присвоєння ідентифікаційного номера;
- 2 фотокартки (3x4);
- копію паспорта (1, 2, 11 сторінки);
- довідку про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи;

- військовий квиток або посвідчення про приписку.

Особу, яка подає для вступу до докторантури диплом, що—виданий іноземним закладом вищої освіти, допускають до вступу нарівні з іншими вступниками. У разі позитивного рішення вченої ради Університету щодо зарахування такого вступника в докторантуру вчена рада Університету одночасно приймає рішення про визнання його диплома, а в разі відмови – надає вступникові обґрунтоване пояснення причин такої відмови.

5.4. Вчена рада Університету в місячний строк розглядає висновки кафедри, навчально-наукового інституту/факультету щодо кожного вступника, приймає рішення про його зарахування до докторантури та відповідно до наданої характеристики наукової діяльності вступника призначає докторантові наукового консультанта з числа штатних науково-педагогічних працівників Університету зі ступенем доктора наук з відповідної спеціальності. Рішення вченої ради затверджують і оформляють наказом ректора Університету.

На здійснення наукового консультування планують щороку 50 академічних годин навантаження на одного докторанта. Науковий консультант може здійснювати підготовку **лише одного докторанта**.

Рішення про зміну наукового консультанта приймає вчена рада Університету на підставі письмової заяви докторанта чи наукового консультанта та рішення кафедри з обґрунтуванням причин, після чого його оформляють наказом ректора Університету.

Щороку докторанти подають до вченої ради Університету після попереднього обговорення на кафедрі звіт про виконання індивідуального плану наукової роботи, за результатами якого приймається рішення про подальше перебування в докторантурі.

Атестацію докторанта здійснює постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності, яка функціонує в закладі вищої освіти, до якого зарахований докторант. Якщо в Університеті не функціонує спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності, атестацію докторанта може здійснювати постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності іншого закладу вищої освіти (наукової установи) за клопотанням Університету, що здійснював підготовку здобувача вищої освіти ступеня доктора наук, або за заявою докторанта.

VI. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК ШЛЯХОМ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ НАУКОВИХ ДОСЯГНЕНЬ ДО ЗАХИСТУ

6.1. Здобувач ступеня доктора наук, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту у вигляді дисертації (монографії, наукової доповіді за сукупністю статей), повинен:

- мати ступінь доктора філософії (кандидата наук);
- представити наукові досягнення з узагальненням проведених самостійно оригінальних досліджень з отриманими науковими результатами,

які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення;

- мати опубліковані праці за темою наукових досягнень у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях.

6.2. Атестацію здобувача ступеня доктора наук, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту, здійснює постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності, яка функціонує в Університеті.

VII. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ТА ДОКТОРА НАУК

7.1. Здобувачі ступеня доктора філософії та доктора наук мають права здобувачів вищої освіти, визначені Законом України «Про вищу освіту». З метою належного проведення наукових досліджень аспіранти й докторанти також мають право на:

- вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної в закладах вищої освіти (наукових установах), бібліотеках і державних архівах України;

- отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника (консультанта), для здобувачів ступеня доктора філософії – на чіткий розподіл обов'язків між науковими керівниками в разі призначення вченою радою Університету двох керівників;

- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;

- академічну мобільність, що реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 66, ст. 2183);

- академічну та соціальну відпустку відповідно до законодавства. Максимальна тривалість академічної відпустки – один рік. За необхідності тривалість академічної відпустки може бути подовжена за рішенням вченої ради Університету ще на один рік. Надання академічної відпустки оформлюють відповідним наказом ректора із зазначенням підстави надання відпустки та її терміну. За весь період навчання аспірант/докторант може скористатися правом на академічну відпустку один раз;

- трудову діяльність у позанавчальний час відповідно до законодавства.

7.2. Аспіранти й докторанти зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України «Про вищу освіту». З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень здобувачі ступеня доктора філософії та доктора наук також зобов'язані:

- дотримуватися принципів академічної доброчесності, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі (професії), установлених Університетом;

- виконувати індивідуальний навчальний план та індивідуальний план наукової роботи й систематично звітувати про хід їх виконання на засіданнях кафедри, вченої ради навчально-наукового інституту/факультету;

- подати до спеціалізованої вченої ради свої наукові досягнення у вигляді дисертації (для аспірантів) та у вигляді дисертації чи опублікованої монографії або за сукупністю опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях статей (для докторантів).

7.3. Покладення Університетом на аспірантів і докторантів обов'язків, не пов'язаних з виконанням відповідної освітньо-наукової/наукової програми та підготовкою дисертації (монографії, статей), забороняється.

7.4. Аспіранти й докторанти мають право брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень і стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами, організаціями.

7.5. Аспірант/докторант, який захистився до закінчення строку підготовки в аспірантурі/докторантурі, має право за власним вибором:

- отримати одноразову виплату в сумі залишку стипендії, передбаченої в бюджеті Університету на відповідний календарний рік, та за власною заявою бути відрахованим з аспірантури/докторантури;

- отримати за власною заявою оплачувану академічну відпустку на строк, що залишився до завершення нормативного строку підготовки в аспірантурі/докторантурі.

Якщо аспірант захистив дисертацію на другому чи третьому році підготовки в аспірантурі та був обраний за конкурсом на відповідну посаду науково-педагогічного працівника в Університеті, то загальну суму залишку стипендії нараховують йому як щомісячну надбавку до заробітної плати.

VIII. Заключні положення

8.1. Це Положення затверджують рішенням вченої ради Університету та вводять у дію наказом ректора.

8.2. Зміни й доповнення до Положення вносять за рішенням вченої ради Університету та вводять у дію наказом ректора.